

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Lichovníka, soudců JUDr. Vlasty Formánkové a JUDr. Vladimíra Sládečka (soudce zpravodaj) ve věci ústavní stížnosti **J. N.**, zastoupeného Mgr. Jiřím Zbořilem, advokátem se sídlem Horní náměstí 365/7, Olomouc, proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci ze dne 30. 4. 2014 č. j. 74 EC 2/2014-49, za účasti vedlejšího účastníka INTEGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů, o. s., se sídlem Klimentská 1207/10, Praha-Nové Město, zastoupené JUDr. Jiřím Vlasákem, advokátem se sídlem Jankovcova 1518/2, Praha 7, **takto:**

- I. Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 30. 4. 2014 č. j. 74 EC 2/2014-49 bylo porušeno právo stěžovatele na spravedlivý (řádný) proces, zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.**
- II. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 30. 4. 2014 č. j. 74 EC 2/2014-49 se ruší.**

O d ů v o d n ě n í

I.

1. Včas podanou ústavní stížností splňující i další náležitosti podání podle zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví citovaného rozsudku, neboť má za to, že jím byly porušeny čl. 2 odst. 3 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), jakož i čl. 2 odst. 4 Ústavy České republiky (dále jen „Ústavy“).

2. Stěžovatel tvrdí, že krajský soud při vydání napadeného rozsudku závažným způsobem pochybil při interpretaci a aplikaci zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „autorský zákon“). Stěžovatel uvedl, že podle názoru soudu měl při svém podnikání zpřístupnit „veřejnosti“ rozhlasové vysílání prostřednictvím radiopřijímače umístěného v jeho provozovně a užívat tak chráněná autorská díla spravovaná vedlejším účastníkem, aniž by s ním jako kolektivním správcem uzavřel licenční smlouvu. Stěžovatel od počátku tvrdí, že má přihlášený radiopřijímač, za který řádně platí koncesionářské poplatky, kdy toto zařízení je v dosahu jen jeho osobní potřeby a v žádném případě se podle stěžovatele nejedná o veřejnou produkci. Rozhlasový přijímač je podle stěžovatele umístěný v místnosti, do které má právo přístupu pouze on sám a do této místnosti nemá přístup personál a už vůbec ne zákazníci, a to v návaznosti na nebezpečí plynoucí z možnosti zranění a úrazu.

3. Stěžovatel zdůrazňuje, že z provozu rozhlasového přijímače nedosahuje žádného přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, tak jak to vyplývá z § 30 odst. 1 autorského zákona, který stanoví, že „za užití díla se nepovažuje užití pro osobní potřebu fyzické osoby, jehož účelem není dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského prospěchu.“ Stěžovatel provozuje „opravnu obuvi“, kdy primárním účelem jeho podnikání je oprava poškozené obuvi. Rozhlasové vysílání nemá na charakter jeho podnikání a chování jeho zákazníků žádný vliv a nepřináší stěžovateli žádné zvýšené příjmy nebo zvýšený zisk.

4. Vedlejší účastník v řízení před soudem nepředložil podle stěžovatele žádný relevantní důkaz, který by prokazoval, že došlo k porušení autorského zákona ze strany stěžovatele. Vedlejší účastník se opírá pouze o předložený listinný důkaz, kterým je „Záznam o provedené kontrole“. Stěžovatel však zdůrazňuje, že tento záznam nikdy nepodepsal, neboť nebyl vůbec přítomen provedené kontrole v jeho provozovně a tento záznam viděl poprvé až při soudním jednání.

5. Stěžovatel dále uvedl, že v průběhu roku 2014 byla v jeho provozovně provedena neohlášená kontrola ze strany Ochranného svazu autorského (OSA) s tím rozdílem, že podle tohoto kolektivního správce se nejednalo o sdělování autorských děl veřejnosti, a proto nebyl důvod sepisovat záznam o provedené kontrole. Podle stěžovatele OSA neshledala podmínky pro uzavření licenční smlouvy zpětně ani do budoucna, neboť se v souvislosti s provozováním radiopřijímače v provozovně stěžovatele nejednalo o užití autorských práv ve smyslu sdělování autorských děl veřejnosti.

6. Stěžovatel v odůvodnění svého návrhu dále odkazuje na relevantní judikaturu Soudního dvora Evropské unie (např. rozsudek ze dne 15. 3. 2012 ve věci C-135/10, *Società Consortile Fonografici proti Marco Del Corso*, rozsudek ze dne 2. 6. 2005 ve věci C-89/04, *Mediakabel*, nebo rozsudek ze dne 4. 10. 2011, C-403/08, *Fotball Association Premier League*), Nejvyššího soudu (rozsudek sp. zn. 30 Cdo 2277/2007) a Ústavního soudu (nález sp. zn. II. ÚS 3076/13).

7. Ústavní soud si k projednání věci vyžádal spis Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, vedený pod sp. zn. 74 EC 2/2014, z něhož, jakož i z obsahu napadeného rozhodnutí, zjistil následující skutečnosti.

8. Předmětem sporu mezi stěžovatelem a vedlejším účastníkem byla částka odpovídající bezdůvodnému obohacení stěžovatele, kterou měl získat tím, že ve své provozovně (opravna obuvi) bez potřebného licenčního oprávnění uděleného vedlejším účastníkem zpřístupňoval veřejnosti prostřednictvím zvukového zařízení (radiopřijímače) záznamy uměleckých výkonů výkonných umělců a výrobců záznamu. Uvedenou skutečnost zjistil vedlejší účastník, který je podle § 95 a násl. autorského zákona na základě rozhodnutí Ministerstva kultury oprávněn k výkonu kolektivní správy práv výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů provedením kontrolní prohlídky v místě provozovny.

9. Na základě kontroly provedené dne 28. 11. 2012 v provozovně stěžovatele vedlejší účastník zjistil, že v období od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 zde docházelo prostřednictvím zvukového zařízení ke zpřístupňování výkonů a záznamů výkonných umělců veřejnosti, tj. k veřejné produkci, a to bez potřebného licenčního oprávnění

uděleného vedlejším účastníkem. Vedlejší účastník následně stěžovatele vyzval k uhrazení částky odpovídající bezdůvodnému obohacení, stěžovatel však na výzvu k uhrazení dlužné částky nereagoval. Proto vedlejší účastník podal návrh na vydání elektronického platebního rozkazu, kterému Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci, vyhověl. Proti vydanému platebnímu rozkazu však podal stěžovatel včas odpor, v němž uvedl, že nároky uplatněné žalobou neuznává.

10. Nyní napadeným rozsudkem krajský soud žalobě vedlejšího účastníka vyhověl a uložil stěžovateli povinnost zaplatit vedlejšímu účastníkovi (žalobci) částku ve výši 3 600 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 4. 10. 2013 do zaplacení. Zároveň soud rozhodl, že stěžovatel je povinen uhradit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 5 119 Kč. Soud přitom vzal na základě doloženého kontrolního protokolu za prokázané, že stěžovatel měl ve své provozovně umístěný radiopřijímač, který sloužil k veřejné produkci, a neuzavřel s autorem, respektive s kolektivním správcem práv výkonných umělců licenční smlouvu pro veřejnou produkci. Soud ze záznamu o provedené kontrole zjistil, že byla uskutečněna v provozovně stěžovatele s tím, že této kontrole byl osobně přítomen stěžovatel. Dále z protokolu soud zjistil, že v provozovně se nacházelo vypnuté rádio. Toto zařízení sloužící k veřejné produkci je na provozovně umístěno od listopadu 2002. Podle soudu byl tento údaj do protokolu zanesen po informaci, kterou musela kontrolorovi sdělit osoba kontrole přítomná. Z obsahu protokolu bylo podle soudu zřejmé, že stěžovateli osobně přítomnému kontrole byla předána kopie záznamu o provedené kontrole a na důkaz obsahové správnosti byl protokol podepsán jak osobou kontrolu provádějící, tak osobou kontrole přítomnou. Soud vyloučil tvrzení stěžovatele, že by v době kontroly byla osobně přítomna jeho zaměstnankyně, která měla protokol podepsat jménem stěžovatele. Soud zamítl návrh stěžovatele na vypracování znaleckého posudku z oboru grafologie, který by vyloučil, že podpis na kontrolním protokole byl pravým podpisem stěžovatele. Jelikož pak podle § 71 odst. 1 a 2 písm. g) a § 76 odst. 1 a 2 písm. e) autorského zákona nelze bez uděleného oprávnění výkonných umělců a výrobců záznamů užít jejich umělecké výkony a záznamy jejich sdělováním veřejnosti, rozhodl soud, že se stěžovatel neuhrazením poplatku za uzavření licenční smlouvy s vedlejším účastníkem na jeho úkor bezdůvodně obohatil.

III.

11. Ústavní soud vyzval v souladu s § 42 odst. 4 zákona o Ústavním soudu Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci, jako účastníka řízení a INTEGRAM, nezávislou společností výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů, o. s., jako vedlejšího účastníka řízení, aby se vyjádřili k projednávané ústavní stížnosti.

12. Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci, se ve svém vyjádření ze dne 19. 1. 2015 odvolal na skutkové a právní závěry v dané věci učiněné při tehdy sdíleném výkladu příslušných zákonných ustanovení a dále na důvody, jak jsou obsaženy v odůvodnění napadeného rozsudku, neboť je považuje za komplexní a dostatečné s odkazem na příslušná hmotněprávní ustanovení.

13. Vedlejší účastník se s argumentací stěžovatele neztotožnil. Zejména uvedl, že podle jeho názoru bylo prvostupňovým soudem provedeno dostatečné dokazování

a rozsudek byl řádně odůvodněn, přičemž soud se vyjádřil ke všem námitkám stěžovatele. Rovněž krajský soud postupoval v souladu s právním řádem i *lege artis*, vyjádřil se ke všem účastníkům řízení uváděným skutečnostem, vypořádal se se všemi navrženými důkazy a své rozhodnutí podrobně a konkrétně odůvodnil. Proto vedlejší účastník navrhl, aby Ústavní soud ústavní stížnost zamítl.

14. Ústavní soud nepovažoval za nutné zasílat vyjádření vedlejšího účastníka stěžovateli k replice, neboť neobsahovalo nové závažné skutečnosti nebo argumentaci, které by měly vliv na posouzení věci. Nadto z materiálního hlediska nelze přehlížet skutečnost, že Ústavní soud ústavní stížnosti vyhověl.

15. Ústavní soud v souladu s ustanovením § 44 zákona o Ústavním soudu uvážil, že ve věci není třeba konat ústní jednání, neboť by nepřispělo k dalšímu, resp. hlubšímu objasnění věci, než jak se s ní seznámil s vyžádaného spisu a písemných úkonů stěžovatele a účastníků řízení. Nekonání ústního jednání odůvodňuje také skutečnost, že ústavní soud nepovažoval ani za potřebné provádět dokazování.

IV.

16. Po prostudování ústavní stížnosti, vyžádaného spisu a vyjádření Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, a vedlejšího účastníka Ústavní soud dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

17. Ústavní soud opakovaně judikuje, že není vrcholem soustavy ostatních soudů (čl. 81 a čl. 91 Ústavy), a tudíž není ani řádnou další instancí, a že postup v soudním řízení včetně provádění a hodnocení důkazů, interpretace a aplikace právních předpisů a vyvození skutkových a právních závěrů, je záležitostí ostatních soudů. Proto není v zásadě oprávněn zasahovat bez dalšího do rozhodování těchto soudů. Tato maxima je prolomena pouze tehdy, pokud by soudy na úkor stěžovatele vykročily z mezí daných rámcem ochrany ústavně zaručených základních práv či svobod [čl. 83, čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy]. K tomu však v projednávaném případě podle náhledu Ústavního soudu došlo.

18. Podstatu ústavní stížnosti tvoří námitka stěžovatele, že krajský soud nedostatečně zjistil skutkový stav věci, na základě čehož dospěl k chybným právním závěrům týkajícím se povinnosti stěžovatele uhradit vedlejšímu účastníkovi plnění z bezdůvodného obohacení vyplývajícího z předchozího zpřístupnění autorských děl, chráněných autorským zákonem, veřejnosti bez patřičného licenčního oprávnění, jejichž práva vedlejší účastník kolektivně spravuje.

19. Ústavní soud předně připomíná, že se ve své nedávné judikatuře (sp. zn. II. ÚS 3076/13, II. ÚS 2186/14) důkladně zabýval interpretací právní úpravy výkonu kolektivní správy autorských práv a výběru poplatků (odměn) za užití zvukových či zvukově obrazových záznamů veřejnosti pro nositele těchto práv, která je obsažena v § 95 a násl. autorského zákona. Ústavní soud přitom nastínil základní principy ochrany autorských práv a jejich kolektivní správy, z nichž vychází autorský zákon. Ústavní soud proto v podrobnostech také odkazuje na odůvodnění uvedených nálezů (veškerá judikatura zdejšího soudu je dostupná na <http://nalus.usoud.cz>), které je přílehlavé také v nyní posuzované věci.

20. Z ustanovení § 95 odst. 1 a § 100 odst. 1 autorského zákona vyplývá, že kolektivní správci si musí při své činnosti počínat tak, aby jejich činnost přinášela nositelům práv trvalé a pokud možno stabilní zhodnocování jejich práv. V této souvislosti však Ústavní soud zdůraznil, že „péči řádného hospodáře“ ve smyslu autorského zákona není výkon kolektivní správy práv takovým způsobem, který je sice formálně kolektivnímu správci autorským zákonem uložen, nicméně je bezohledný či tvrdý vůči uživatelům předmětů ochrany, popř. i vůči nositelům práv, nebo celkově neprozřetelný, a jenž se v konečném důsledku obrací proti samotným nositelům práv (srov. též *Telec, I. – Tůma, P.* Autorský zákon. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 799).

21. Činnost kolektivního správce směřující k ochraně práv subjektů, které zastupuje, tak musí spočívat na zásadách opodstatněnosti a rozumnosti. Kolektivní správce musí mít vždy na zřeteli, že povinnost uzavřít licenční smlouvu týkající se autorského vlastnictví vyvstává pouze tehdy, pokud je do tohoto práva autorů předmětů ochrany ze strany dalších subjektů skutečně zasaženo. Přitom musí být kolektivní správce o zásahu do autorských práv najisto spraven či musí na základě zjištěných skutečností dospět k jednoznačnému závěru, že k zásahům do autorských práv jím zastupovaných subjektů dochází. Opačný a ve své podstatě velmi restriktivní přístup by se neslučoval s principy soukromoprávních vztahů mezi kolektivním správcem a uživatelem předmětů ochrany a ani případně s výkonem kolektivní správy jako určitého veřejnoprávního oprávnění. V těchto případech by totiž nebyl brán v úvahu důvod a účel uzavírání licenčních smluv spočívající v ochraně autorského vlastnictví, nýbrž docházelo by k nedůvodnému obohacování kolektivního správce neakceptovatelným dovozováním skutečností nezbytných pro uzavření licenční smlouvy, jež by však nemělo svůj základ v příslušné právní úpravě.

22. Ústavní soud v nálezu sp. zn. II. ÚS 2186/14 vymezil podstatné náležitosti kontroly prováděné kolektivním správcem při hodnocení otázky, zda bylo zasaženo do majetkového práva autorského nebo majetkového práva souvisejícího s právem autorským. Kolektivní správce musí především zkoumat: a) zda dochází ke zpřístupňování chráněných děl veřejnosti a tedy k zásahu do autorských práv, b) zda předmětné dílo náleží do kategorie nehmotných předmětů, nad nimiž vykonává příslušný správce kolektivní správu, a konečně c) zda uživatel předmětů ochrany je zpřístupňuje v souladu s právními předpisy, tedy zda má platně uzavřenou licenční smlouvu na jejich produkci.

23. Ústavní soud dodává, že otázkou zpřístupňování díla veřejnosti se, s ohledem na výklad směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2001/29/ES, o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (dále jen „směrnice 2001/29/ES“), opakovaně zabýval Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“). Soudní dvůr se mimo jiné zabýval též specifickou otázkou, zda umístění televizních přijímačů v určitém typu zařízení představuje samo o sobě sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES, přičemž zdůraznil, že v odůvodnění této směrnice se uvádí, že *„pouhé poskytnutí fyzického zařízení pro umožnění nebo uskutečnění sdělování není samo o sobě sdělováním ve smyslu této směrnice“*, což ale nic nemění na tom, že toto zařízení může učinit technicky možným přístup veřejnosti k dílům vysílaným rozhlasem či televizí. Proto, poskytuje-li zařízení prostřednictvím takto umístěných televizních přijímačů signál svým klientům, jedná se o sdělování veřejnosti. Ačkoliv tedy pouhé poskytnutí fyzického zařízení nepředstavuje,

jako takové, sdělování ve smyslu směrnice 2001/29/ES, poskytování signálu již představuje, nezávisle na užívané technice přenosu signálu, sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 této směrnice (rozsudek Soudního dvora ze dne 7. 12. 2006 ve věci *Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) proti Rafael Hoteles SA*, č. C-306/05). Uvedený případ se vztahoval ke klientům hotelu, v jejichž pokojích byly umístěny televizní přístroje (srov. též rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2277/2007).

24. Ústavní soud rovněž upozorňuje na znění § 30 odst. 1 autorského zákona, podle něhož platí, že „[z]a užití díla podle tohoto zákona se nepovažuje užití pro osobní potřebu fyzické osoby, jehož účelem není dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, nestanoví-li tento zákon jinak“. Podobně Soudní dvůr vyzdvihl, že není irelevantní výdělečná povaha ‚sdělování‘ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES i přesto, že sledování zisku jako cíle není podmínkou nezbytnou pro existenci ‚sdělování veřejnosti‘ (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 15. 3. 2012 ve věci *Societa Consortile Fonografici (SCF) proti Marcu Del Corsovi*, č. C-135/10).

25. Z citované judikatury Ústavního soudu dále vyplývá, že zároveň musí být prokázáno, že zařízení umožňující televizní či zvukový přenos je provozuschopné, respektive že skutečně jeho prostřednictvím vůbec může docházet k zásahům do autorských práv. Tak tomu zajisté bude, pokud kolektivní správce při prováděné kontrole zjistí, že zařízení je zapnuté, obzvláště pokud zároveň zprostředkovává konečnému uživateli díla chráněná autorským zákonem, která jsou kolektivním správcem spravována. Rozdílná situace však nastane, pokud kolektivní správce najisto tuto skutečnost nepostaví. Ze samotné faktické existence a pouhého umístění zařízení umožňujícího televizní či zvukový přenos v kontrolované provozovně nelze dovozovat, že skutečně slouží k výše uvedenému účelu. Jestliže se uvedené hodnověrně (dostatečně) prokáže, pak je teprve možné na provozovateli požadovat uzavření licenční smlouvy na užití autorských předmětů ochrany. Jak totiž přímo plyne z § 18 odst. 3 autorského zákona, „[s]dělováním díla veřejnosti není pouhé provozování zařízení umožňujícího nebo zajišťujícího takové sdělování.“

26. Je proto nezbytné, aby kolektivní správce, respektive jím pověřená osoba, v průběhu prováděné kontroly bez důvodných pochybností nejprve zjistil, zda prostřednictvím kontrolovaného zařízení (např. televizoru či radiopřijímače) vůbec může docházet k přenosu chráněných děl ke konečnému uživateli jakožto veřejnosti, jíž jsou předměty ochrany ‚sdělovány‘.

27. Pokud tedy kolektivní správce zjistí umístění zařízení prokazatelně umožňujícího zásah do autorských práv v kontrolovaném objektu, musí v dalším kroku prokázat, zda skutečně prostřednictvím tohoto zařízení dochází k zásahu do autorských práv subjektů, které je oprávněn zastupovat právě on (k tomu podrobně srov. nálezy sp. zn. II. ÚS 3076/13).

28. Ústavní soud posoudil ústavní stížnost stěžovatele s ohledem na shora vyřčené zásady týkající se povinnosti uzavřít licenční smlouvu s kolektivním správcem autorských práv a dospěl k následujícím závěrům.

29. V řízení před krajským soudem nebylo podle Ústavního soudu prokázáno, že v předmětné provozovně byl skutečně fyzicky umístěn rozhlasový přijímač, natož pak jeho konkrétní umístění, jež by umožňovalo přístup veřejnosti k chráněným dílům. Stěžovatel sice nezpochybňoval fyzické umístění rozhlasového přijímače v jeho provozovně, ale ten byl podle jeho tvrzení umístěn v jeho dílně, která je oddělena od prostoru zpřístupněného veřejnosti (zákazníkům). Záznam o provedené kontrole přesné umístění kontrolovaného zařízení neposkytuje. Chybí tedy buď písemný popis umístění kontrolovaného zařízení v provozovně stěžovatele nebo doložená fotografie či videozáznam, která by jednoznačně dokládala umístění kontrolovaného zařízení v části provozovny, která je určena zákazníkům pro přebírání opravené obuvi, a to v době prováděné kontroly.

30. Stěžovatel v soudním řízení poukazoval na nedostatky záznamu o provedené kontrole, s nimiž se krajský soud v odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně nevypořádal. Ústavní soud ze spisu vedeného krajským soudem v dané věci zjistil, že záznam o provedené kontrole (uvedený ve spise jako list č. 6), o který opíral vedlejší účastník svůj nárok na vydání bezdůvodného obohacení, vykazuje značné nedostatky. V uvedeném záznamu nebyly kontrolním pracovníkem vedlejšího účastníka uvedeny podstatné údaje. Mezi nimi chybí zejména evidenční číslo záznamu, celé jméno kontrolního pracovníka vedlejšího účastníka, obchodní jméno stěžovatele a název jeho provozovny, telefon a email stěžovatele, popř. uvedení, zda byla k dispozici licenční smlouva.

31. Stěžovatel nadto v řízení před soudem rozporoval, že by uvedený záznam o provedené kontrole osobně podepsal a tvrdil, že jej jeho jménem podepsala jeho zaměstnankyně. Krajský soud však danou osobu nepředvolal k poskytnutí svědecké výpovědi. Stěžovatel rovněž soudu navrhl vypracování znaleckého posudku z oboru grafologie, který by vyloučil, že podpis na záznamu o provedené kontrole byl pravým podpisem stěžovatele. Krajský soud však provedení tohoto důkazu nepřipustil, ačkoliv z ostatních provedených důkazů nebylo možné bezpečně usoudit na skutkový stav.

32. Ani s další, rovněž zásadní námitkou stěžovatele, se krajský soud v napadeném rozsudku nijak nevypořádal. Stěžovatel během řízení opakovaně poukázal na to, že z provozu rozhlasového zařízení nedosahoval jakéhokoliv přímého či nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, jak má na mysli § 30 odst. 1 autorského zákona.

33. Ústavní soud považuje závěry krajského soudu za nedostatečné, neboť z provedených důkazů nelze dospět k jednoznačnému závěru, že by radiopřijímač skutečně byl užíván k produkci děl chráněných autorským zákonem a nikoliv pouze pro osobní potřebu stěžovatele.

34. Z rozhodovací praxe Ústavního soudu plyne, že do oblasti dokazování a hodnocení důkazů Ústavní soud při své přezkumné činnosti nezasahuje, pokud celý proces probíhá v hranicích vymezených zásadou volného hodnocení důkazů tj., kdy obecné soudy posuzují každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemných souvislostech; jestliže některé navrhované důkazy neprovedou, pak jednoznačně odůvodní, proč tak neučinily. Z dostupné judikatury Ústavního soudu rovněž vyplývá, že odůvodnění rozhodnutí musí být jasné, logické, bez vnitřních rozporů tak, aby z něho bylo patrné, jaké úvahy vedly soudy k vysloveným závěrům a jak se vypořádaly

s námitkami účastníků způsobilými založit opačné rozhodnutí ve věci (srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 854/09). Ústavně zaručenému právu na spravedlivý (řádný) proces odpovídá povinnost soudů svá rozhodnutí řádně odůvodnit a v tomto rámci se adekvátně, co do myšlenkových konstrukcí racionálně logickým způsobem vypořádat s argumentačními tvrzeními uplatněnými účastníky řízení (srov. také rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 113/02, III. ÚS 521/05, III. ÚS 151/06, III. ÚS 677/07, I. ÚS 3184/07, III. ÚS 961/09). Uvedeným kritériím napadené rozhodnutí však nedostalo.

35. Ústavní soud již v nálezu sp. zn. II. ÚS 2186/14 zdůraznil, že povinností kolektivního správce chránícího autorská práva zastoupených umělců je i řádně prokázat povinnost uzavřít (či mít uzavřenou) platnou licenční smlouvu, neboť povinnost hradit licenční poplatky může být uložena pouze těm, kteří objektivně do autorských práv zasahují. Rovněž připomněl, že předpoklady vzniku právního vztahu z bezdůvodného obohacení prokazuje v soudním řízení ten, kdo se vydání bezdůvodného obohacení domáhá (viz např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 5031/2008). Proto bylo i v projednávaném případě na vedlejším účastníkovi, aby prokázal, zda vůbec mohlo dojít k bezdůvodnému obohacení stěžovatele neoprávněným zásahem do autorských práv umělců, nad nimiž vykonává kolektivní správu.

36. Celkově lze tedy konstatovat, že skutkový stav zjištěný krajským soudem dostatečně nesvědčí jím provedeným právním závěrům, neboť mnohé ze skutečností, které jsou klíčové pro určení, zda došlo k bezdůvodnému obohacení užitím díla bez patřičného licenčního oprávnění, nebyly prokázány. Jak plyne z § 132 občanského soudního řádu, civilní soudy jsou povinny vypořádat se se vším, co v průběhu řízení vyšlo najevo a co účastníci řízení tvrdí, má-li to vztah k projednávané věci. Pokud soudy této zákonné povinnosti nedostojí, a to jednak tím, že se zjištěnými skutečnostmi nebo tvrzeními námitkami nezabývají vůbec, anebo se s nimi vypořádají nedostatečným způsobem, má to za následek vadu řízení promítající se jako zásah do ústavně zaručeného práva na spravedlivý (řádný) proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny (srov. např. nálezy sp. zn. IV. ÚS 563/03, I. ÚS 643/04). Tímto postupem je respektována základní funkce důkazního řízení v občanském soudním procesu, které obsahuje provedení důkazů, jejich hodnocení a ústí v řádné zjištění skutkového stavu, bez něhož nelze dospět k relevantním a správným právním závěrům.

37. Ústavní soud tedy uzavírá, že v nyní posuzované věci nelze - z doposud provedeného dokazování - zcela bezpečně usoudit na skutkový stav, s nímž by byly právní závěry soudů v souladu. Proto je z hlediska principu spravedlivého (řádného) procesu nutné vzniklou protiústavní důkazní mezeru vyloučit a dokazování v naznačeném směru doplnit či přehodnotit doposud vyslovené právní závěry. Dosavadní skutkové zjištění totiž nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování, obzvláště ve vztahu ke skutečnostem, které byly významné pro posouzení věci z hlediska hmotného práva. Poněvadž se přitom jedná o pochybení, které sehrává v hmotněprávním posouzení případu zásadní roli, nezbylo Ústavnímu soudu než rozhodnutí krajského soudu zrušit.

38. Ústavní soud dodává, že námitkou stěžovatele týkající se nákladů řízení se nezabýval, neboť ve věci bude znovu rozhodováno, a to i nákladech řízení.

39. Na základě výše uvedeného Ústavní soud shledal, že bylo zasaženo do práva stěžovatele na spravedlivý (řádný) proces, a proto podle § 82 odst. 2 písm. a) a odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu rozhodl, jak je ve výroku nálezu uvedeno.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat (§ 54 odst. 2 zákona o Ústavním soudu).

V Brně dne 6. května 2015

JUDr. Tomáš Lichovník
předseda senátu Ústavního soudu